

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

תוכן

- א. בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם ישראל שנשא חללה בתו כשירה לכהונה
חלל שנשא בת ישראל בתו פסולה לכהונה.....1
- ב. ישראל שנשא גיורת בתו כשירה לכהונה וגר שנשא בת ישראל בתו כשירה לכהונה
... אף גר שנשא גיורת בתו כשירה לכהונה.....2
- ג. לא יחלל זרעו אין לי אלא זרעו היא עצמה ... הוא עצמו ... שעבר עבירה ואין מתחלל ...
איזו היא חללה כל שנולדה מן הפסולים.....3
- ד. מחזיר גרושתו דפסולה לו ובניה כשרים.....5
- ה. אלמנה אלמנה אלמנה ... גרושה גרושה גרושה אינו חייב אלא אחת.....5
- ו. אלמנה וגרושה וחללה זונה בזמן שהם כסדר חייב על כל אחת ואחת זינתה ונתחללה
ונתגרשה ונתארמלה אינו חייב אלא אחת.....7
- ז. נזיר שהיה שותה יין כל היום כולו אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה
והוא שותה חייב על כל אחת ואחת.....8
- ח. אין איסור חל על איסור ... איסור מוסיף אית ליה ... האוכל נבילה ביום הכפורים
פטור דאי רבנן הא אמרי איסור חל על איסור.....8
- ט. ישראל הבא על אחותו זונה משוי לה חללה ... לא משוי לה ... אין חללה אלא מאיסור
כהונה ... כהן הבא על אחותו.....9

דף עז.

א. בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם ישראל שנשא חללה בתו כשירה לכהונה חלל שנשא בת ישראל בתו פסולה לכהונה

כבר התבאר לעיל דף סו: שלמים¹ וישראלים וחללים² מותרים לבא זה בזה,
והולד הולך אחר הזכר.

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ח סעיפים א ב ג

² כלומר שנולדו מאיסורי כהונה כגון בן גרושה וחלוצה או זונה, כמבואר באבהע"ז ז יב יג

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

לפיכך בת חלל, כלומר חלל שנשא כשרה³, הרי היא כמותו ליפסל לכהונה⁴, והולד ממנה חלל⁵. וכן בן בנו, כלם חללים עד סוף כל הדורות. ואם ילדה בת, אסורה לכהונה וכן בת בנו עד סוף כל הדורות.

אבל בת חללה הרי היא כאביה ומותרת לכהונה. לפיכך אם נשאת הבת לישראל וילדה ממנו בת, אותה הבת כשרה לכהונה, שישראל שנשא חללה הולד כשר.

ב. ישראל שנשא גיורת בתו כשירה לכהונה וגר שנשא בת ישראל בתו כשירה לכהונה ... אף גר שנשא גיורת בתו כשירה לכהונה

כבר התבאר במסכת יבמות דף נז. ודרף עז. ולעיל דף סו: שגיורת שנתגיירה כשהיא מבת שלש שנים ומעלה פסולה לכהונה, אך ישראל שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה.

וכן גר שנשא בת ישראל בתו כשרה לכהונה, ואפילו גר שנשא גיורת, בתו כשרה לכהונה, אלא שמיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים סלסול בעצמם ולכתחילה אם בא הכהן להימלך מורים לו שלא לישא בת גר שנשא גיורת⁶.

³ שם סעי' מז

⁴ ועיין להלן שהנבעלת לאסור לה ואינו מאיסורי כהונה נעשית זונה ולא חללה ואף באלו שאינם נעשית זונה ואסורה לכהונה מ"מ אינה נעשית חללה ע"י ביאתם אם אינם איסורי כהונה, וחלל שבא על בת כהן או ישראל לדעת הרמב"ם פ"ח מאיסורי ביאה הי"א נעשית זונה וכן פסק בשו"ע ובדעת הראב"ד שם נחלקו הפוסקים אם ביאת חלל שבא על אשה עושה אותה חללה וז"ל הראב"ד שם "ואפילו חלל משום דכתיב ולא יחלל זרעו מה הוא מחלל אף זרעו מחלל אבל ללקות עליה משום זונה לא" עכ"ל ועיין במ"מ שם שכתב שדעת הראב"ד שחלל פוסלה לכהונה משום שעשאה חללה אבל אינה זונה כיון שאינה ביאת איסור ועיי"ש במשנה למלך באריכות ועיין בעצי ארזים ס"ק טו שהעלה שדעת הראב"ד שחלל אינו פוסל לכהונה מדאורייתא ושכן דעת הטור ואינו אלא פסול מדרבנן אמנם בבית משה ס"ק ז הוכיח שאף לדעת הראב"ד ביאת חלל פוסל מן התורה ועיין תו"ט יבמות פ"ו מ"ה וז"ל למסקנא "ואני אומר שאפשר שמפרשים הברייתא דפסלוה לא מטעם זנות ולא מטעם חללה אלא מטעם גזירת הכתוב ובת כהן כי תהיה לאיש זר וגו' כלומר שיש זרות בביאתו וכל איסורי לאוין זרים הם בביאתו. וגם החלל קרוי זר כיון שנעשה זרות ע"י ביאתו בזרע שיבא ממנו וזוהי הפסול לה כלומר שיש צד פסול כמו שזכרנו".

⁵ ועיין לעיל ש"א בדעת הראב"ד שאין הולד חלל מדאורייתא אלא מדרבנן.

⁶ שו"ע ונו"כ שם ז כא

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

ואפילו בת בתה, עד כמה דורות, לא תינשא לכתחילה, אבל אם נשא אין מוציאים מידו. ואם יש בה צד אחד מישראל, כגון גר שנשא ישראלית או ישראל שנשא גיורת, מותרת לכהן לכתחילה.

ואם היתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה, פסולה ואם נישאת תצא⁷. ואם יש בה צד אחד מישראל, כגון גר שנשא ישראלית או ישראל שנשא גיורת, מותרת לכהן לכתחילה.

ודין עבד משוחרר⁸ שנשא ישראלית כדין הגר, וכן ישראל שנשא משוחררת.

ג. לא יחלל זרעו אין לי אלא זרעו היא עצמה ... הוא עצמו

...שעבר עבירה ואין מתחלל ... איזו היא חללה כל

שנולדה מן הפסולים

אי זו היא⁹ חללה, זו שנולדה מאיסורי כהונה, וכן אחת מן הנשים האסורות לכהונה¹⁰, שנבעלה לכהן, נתחללה. אבל הכהן עצמו שעבר העבירה לא נתחלל.

⁷ ח"מ שם כט וב"ש מב

⁸ שו"ע ונו"כ שם

⁹ רמב"ם איסורי ביאה פי"ט ה"א שו"ע אבהע"ז סי' ז סעי' יב יג

¹⁰ להלן יבואר שהנבעלת לאסור לה ואינו מאיסורי כהונה נעשית זונה ולא חללה ואף באלו שאינם נעשית זונה ואסורה לכהונה מ"מ אינה נעשית חללה ע"י ביאתם אם אינם איסורי כהונה וחלל שבא על בת כהן או ישראל לדעת הרמב"ם פי"ח מאיסורי ביאה הי"א נעשית זונה וכן פסק בשו"ע כמבואר לקמן ובדעת הראב"ד שם נחלקו הפוסקים אם ביאת חלל שבא על אשה עושה אותה חללה וז"ל הראב"ד שם "ואפילו חלל משום דכתיב ולא יחלל זרעו מה הוא מחלל אף זרעו מחלל אבל ללקות עליה משום זונה לא" עכ"ל ועיין במ"מ שם שכתב שדעת הראב"ד שחלל פוסלה לכהונה משום שעשאה חללה אבל אינה זונה כיון שאינה ביאת איסור ועיי"ש במשנה למלך באריכות ועיין בעצי ארזים ס"ק מו שהעלה שדעת הראב"ד שחלל אינו פוסל לכהונה מדאורייתא ושכן דעת המור ואינו אלא פסול מדרבנן אמנם בבית משה ס"ק ז הוכיח שאף לדעת הראב"ד ביאת חלל פוסל מן התורה ועיין תו"ט יבמות פ"ו מ"ה וז"ל למסקנא "ואני אומר שאפשר שמפרשים הברייתא דפסולו לא מטעם זנות ולא מטעם חללה אלא מטעם גזירת הכתוב ובת כהן כי תהיה לאיש זר וגו' כלומר שיש זרות בביאתו וכל איסורי לאוין זרים הם בביאתו. וגם החלל קרוי זר כיון שנעשה זרות ע"י ביאתו בזרע שיבא ממנו וזוהי הפסול לה כלומר שיש צד פסול כמו שזכרנו".

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

ומ"מ אם נשא¹¹ אחת מהאסורות לו אינו עובר במקדש ולא ישא כפיו¹² ואפילו אם גירשה או מתה עד שידור הנאה על דעת רבים מהנשים שהוא אסור בהם ואם עבר אין עבודתו פסולה¹³

כיצד כגון¹⁴ כהן הדיוט בן תשע שנים ויום אחד שבא על הזונה או על הגרושה, וכהן גדול שבא עליה, או על האלמנה, או¹⁵ שנשא בעולה¹⁶ ובא עליה, הרי אלו נתחללו לעולם.

ואם הוליד ממנה¹⁷, בין זה שחיללה, בין כהן אחר, הולד, בין שהוא זכר בין שהוא נקבה, חלל.

א. כהן שקידש אחת מאיסורי כהונה, ונתאלמנה או נתגרשה מן האירוסין, לא נתחללה¹⁸. אבל מן הנישואין, אף ע"פ שלא נבעלה¹⁹, נתחללה, שכל נשואה בחזקת בעולה היא אע"פ שנמצאת בתולה. והבנים חללים²⁰ מלבד באלמנה

¹¹ רמב"ם ביאת המקדש פ"ו ה"ט שו"ע או"ח סי' קכח סעי' מ ובמ"ב שם

¹² ואינו משום דנעשה חלל אלא כיון דהוא מחזיקה לאשה ועומד במרדו הלא הוא מועד לאיסור זה וקנסוהו חז"ל אבל אם בא עליה פעם אחת באקראי מותר לישא כפיו (ביאור הלכה שם סעי' מא ד"ה נטמא למתים)

¹³ כן היא הגירסא הנכונה כדאיתא בנושאי כלים על הרמב"ם שם

¹⁴ שם ה"א ושו"ע שם

¹⁵ עיין בעצי ארוזים ס"ק כט שהוכיח מהא דלא הזכיר המור כהן גדול הבא על הבעולה עשאה חללה דס"ל שאינה נעשית חללה אע"ג שוולדה נעשה חלל כדקיי"ל שיש חלל מחייבי עשה אמנם בפני משה ס"ק לה פליג עליה וס"ל דנעשית חללה אמנם היא חללה מחייבי עשה דאפשר שאינה אלא בעשה ולא בלאו כדעת תוס' ביבמות עז ע"ב ד"ה מחלל

¹⁶ משכחת ליה שנעשית בעולה ואינה זונה או אלמנה או גרושה בקידושי טעות ועיין רש"י כתובות ל ע"א ד"ה בעולה וז"ל יוא"ת יש כאן לאו דזונה לא אשכחן תנא דאמר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה אלא ר' אלעזר ולית הלכתא כוותיה ואין זונה אלא הנבעלת לפסול לה" ובקידושין ס"ח ע"א ד"ה בבעולה וז"ל וליכא לאקשווי הא זונה היא או אלמנה או גרושה דבעולה פנויה לאו זונה היא כדתנן ביבמות (דף סא) אין זונה אלא גיורת ומשוחררת ושנבעלה בעילת זנות וביאת איסור לפסול לה" ועיי"ש בהגהות הב"ח שכתב דאף לר"א משכחת לה בקטנה הממאנת אבל באחרונים הקשו עליו דהא מיאון מדרבנן הוא וא"כ ע"כ אינו שייך לומר דהוי בעולה דקרא אמנם עיי"ש במאירי שכתב ג"כ שיש מפרשים בממאנת וכתב על זה יוא"ן צורך בכך" ועיין בשיטה מקובצת כתובות שם

¹⁷ שם ה"ג ושם

¹⁸ שם ושו"ע שם

¹⁹ ואם יש עדים שלא נבעלה דעת הט"ז שנעשית חללה ודעת הח"מ ס"ק כג שלא נעשית חללה ועיין פתחי תשובה ס"ק כב שכתב בשם שער המלך שלדינא יש לחוש לחומרא בזה אמנם בערוה"ש סעי' לא כתב דאדרבא אין להחמיר בזה והוכיח כן מירושלמי ועיין באבני מילואים ס"ק י שהביא דברי מהר"א ששון דחופה פוסלת אפילו שודאי לא נבעלה מדרבנן שהחמירו חכמים לפי שהיא קרובה לביאה

²⁰ שהרי כיון שהיא מפסולי כהונה א"כ ע"כ בניה משני חללים אף אם לא נבעלה מהראשון נעשית חללה בביאת השני וא"כ מש"כ בבאר היטב שם בשם הט"ז שבניה ספק חללים ע"כ איירי בבעולה או אלמנה שנשאת לכה"ג שאינו ודאי שנבעלה לו ומספק הרי היא חללה ובניה משני ספק חללים כיון שביאת השני שהוא כהן הדיוט אינו מחללה

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

או בעולה שנשאת לכה"ג ומת ונשאת אח"כ לכהן הדיוט שהבנים ספק חללים²¹. וי"א²² שהם ודאי חללים.

ד. מחזיר גרושתו דפסולה לו ובניה נשרים

המגרש את אשתו²³ בין מן האירוסין²⁴ בין מן הנשואין ונתקדשה לאחר אע"פ שלא נישאת ואע"פ שלא בעלה וגירשה, או מת, אסורה לחזור לראשון. ואם החזירה הראשון ובעלה בין כדרכה בין שלא כדרכה²⁵, אפילו לא גמר ביאתו²⁶ כיון שהערה בה דהיינו שהכניס²⁷ העטרה²⁸, לוקין שניהם²⁹ ככל חייבי לאוין וכופין אותו להוציא שנאמר (דברים כד פסוק ד) לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה לא יוכל בעלה הראשון. אולם הולד כשר שהרי אינה ערוה³⁰.

ה. אלמנה אלמנה אלמנה ... גרושה גרושה גרושה אינו חייב אלא אחת

²¹ באר היטב ס"ק מד ובית משה ס"ק לג

²² עיין בב"ש שם שנסתפק שאפשר שלעת הרמב"ם חופה לבדה פוסלת אף בלא ביאה וכתב שלדעת תוס' ודאי חופה לבדה פוסלת ולכחי אף באיכא עדים שלא נבעלה הרי היא ודאי פסולה ועיי"ש בב"אור הגר"א ס"ק נ שכתב שבאמת חופה לבד מחללת לדעת הרמב"ם אמנם עיי"ש בפני משה ס"ק לו ובערוה"ש סעי' לא שהוכיחו שחופה לבד אינה מחללת אלא הוא רק מצד חשש שמא נבעלה וכדמשמע מלשון הלבוש שם "שכל נשואה בחזקת בעולה היא אע"פ שנמצאת בתולה שמא הערה בה"

²³ שו"ע אבהע"ז סי' י סעי' א וחלקת מחוקק ס"ק א קרבן נתנאל פ"א דיבמות אות יג

²⁴ כ"כ במנחת חינוך מצוה תקפ אות א

²⁵ ואם בא עליה בהפסק בגד כגון שכרך סמרטוט על אברו או שם גומי עליו עיין אוצר הפוסקים שם יא אות ג אריכות גדולה בזה

²⁶ ואפילו לא הוציא זרע וכמש"כ בטור שם

²⁷ ועיין ל"ת שנג הערה ט בשם הנודע ביהודה תנינא אבהע"ז סי' כג דצריך שיערה במקור ולא מקרי הערה כי אם בהכנסת כל העטרה כולה לתוך הנקב שבתחתית השפיות ולא סגי בהכנסת העטרה אפילו כולה לתוך עומק שבין שתי שפיות אלא לתוך הנקב ממש.

²⁸ היינו שבראש הגיד אינו אלא בשר ולא גוף הגיד ולהכי אינו ביאה להתחייב עליו ועיין ל"ת שנג הערה י מהי העטרה

²⁹ עיין שואל ומשיב מהדורא קמא ח"ב סי' עט שהביא בשם ספר אמרי בינה שלאשה אין איסור לחזור לבעלה הראשון ואינו איסור אלא על האיש שלא להחזיר והוא ז"ל חלק עליו והוכיח דהאיסור על שניהם ועיין בחינוך תקפ "ונוהג איסור זה בכל מקום ובכל זמן, בזכרים שעליהן באה האזהרה שלא להחזיר. ומכל מקום גם הנשים בכלל האיסור, אף על פי שעיקר הלאו לאנשים"

³⁰ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק טו הלכה ב

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

קידש כהן גדול³¹ אלמנה ובעלה לוקה שתיים אחת משום (ויקרא כא פסוק יד טו) אֶלְמָנָה וגו' לֹא יִקַּח ואחת משום וְלֹא יִחַלֵּל זֶרְעוֹ בְּעַמִּי אַבְל בקידושין³² או נישואים לחוד אינו לוקה³³.

כל כהן³⁴ אסור מן התורה³⁵ בגרושה, לפיכך אם עבר ונשא, אפילו אינה אלא ספק גרושה³⁶, צריך להוציא בגט³⁷ בין שנתגרשה מן האירוסין בין שנתגרשה מן הנשואין. ומכין אותו מכת מרדות .

כל כהן³⁸ בין גדול בין הדיוט, שנשא גרושה ובעל לוקה³⁹. ואם בא עליה דרך זנות אינו לוקה. וכן אם קידש⁴⁰ ולא בעל אינו לוקה⁴¹. שנאמר (שם פסוק ז יד) לֹא יִקְחוּ וְגו', לֹא יִקַּח וְגו', עד שיקח ויבעול.

ו"א⁴² שאם בעל ולא קידש, לוקה אחת, ואם קידש ובעל, לוקה שנים⁴³. וי"א⁴⁴ שחייב על בעילתו רק אם היה גמר ביאה אבל בהעראה לחוד אינו חייב.

וכל מקום⁴⁵ שהוא לוקה היא לוקה וכל מקום שהוא אינו לוקה היא אינה לוקה שאין הפרש בין איש לאשה לעונשין.

ומי שנתאלמנה⁴⁶ מאנשים הרבה או נתגרשה מאנשים הרבה אין לוקין עליה אלא אחת על כל ביאה, אלמנה בין מן האירוסין בין מן הנישואין אסורה.

³¹ רמב"ם איסורי ביאה פי"ז ה"ד

³² דהילכתא כוותיה דרבא נגד אביי בקידושין ע"א דבקידישין לחוד ליבא מלקות ועיין ל"ת קנט וקס האם יש איסור בקידושין עכ"פ מדרבנן בנושא גרושה או חללה וה"ה כאן

³³ מנחת חינוך מצוה רסו אות א

³⁴ עיין פתחי תשובה שם ס"ק א שכתב בשם שו"ת חוט השני שאדם שמוחזק בתור כהן ועכשיו רוצה לישא גרושה ומען אינו כהן ומה שהחזיק עצמו ככהן אינו אלא כדי ליטול גדולה לעצמו אינו נאמן ועיי"ש שכתב כמה מעמים לדבר

³⁵ רמב"ם איסורי ביאה פי"ז ה"ז שו"ע אבהע"ז סי' ו סעי' א

³⁶ ואפילו נתגרשה בפסולי עדות דרבנן אסורה ויוצאת אם נשאת (רשב"א בתשובה אלף קסו)

37 ובניה ספק חללים ועיין ערוך השולחן אות ז

38 רמב"ם שם פי"ז ה"ב וחינוך מצוה רסו

³⁹ ועיין שו"ת רע"א סי' רכא אות ד שיצא לחדש וכן הביא מהמקנה קידושין עז ע"א שאחר שקידש חייב על כל ביאה וביאה

⁴⁰ ועייין ל"ת קנח מש"כ

⁴¹ עיין בפתחי תשובה שם סוס"ק א שכתב בשם מנחת עני שבקידושין לחדד אפילו איסורא דרבנן ליכא ואם לא בעל אינו צריך כפרה והביא בשם הבית מאיר דס"ל שיש איסור דרבנן ועיי"ש שהביא מתוס' דהיישנין שמא יבעול

⁴² רמב"ן קידושין עה ע"א

⁴³ ועייין ל"ת קסב בביאור השיטות שנחלקו בזה

44 השנה הראב"ד שם

רמב"ם שם הלכה ה' ⁴⁵

46 רמב"ם שם הלכה יא

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

אולם אם בא על ג' אלמנות או ג' גרושות, לוקה על כל אחת⁴⁷.

ו. אלמנה וגרושה וחללה זונה בזמן שהם כסדר חייב על כל אחת ואחת זינתה ונתחללה ונתגרשה ונתארמלה אינו חייב אלא אחת

כלל גדול⁴⁸ הוא בכל איסורים שבתורה, שאין איסור חל על איסור כמו שיבואר להלן, אלא א"כ היו שני איסורין באין כאחת, או שהיה האיסור האחד מוסיף דברים אחרים על אותו האיסור, או אם היה כולל דברים אחרים עם איסור זה.

לפיכך אשה שהיתה אלמנה, ונעשית גרושה, ונעשית חללה, ונעשית זונה, ובא עליה כהן גדול אחר כך, לוקה ארבע מלקיות⁴⁹ על ביאה אחת⁵⁰. לפי שהאלמנה אסורה לכהן גדול ומותרת להדיוט, חזרה להיות גרושה נוסף בה איסור, ונאסרת לכהן הדיוט, לפיכך נוסף בה איסור אחר על איסור האלמנה, ועדיין היא מותרת לאכול בתרומה, נעשית חללה, נוסף בה איסור שהרי נאסרת בתרומה, ועדיין היא מותרת לישראל, נעשית זונה הואיל ויש שם זנות שאוסרה על ישראל, אם זינתה אשתו ברצון, נוסף בה איסור אחר.

והוא הדין⁵¹ לכהן הדיוט שבא על הגרושה, שנעשית חללה, ואחר כך זונה, שהוא לוקה שלש על ביאה אחת, אבל אם נשתנה סדר זה אינו לוקה אלא אחת.

דף עז:

⁴⁷ שער המלך, ואברהם יגל שם

⁴⁸ רמב"ם שם הלכה ח – י

⁴⁹ ואע"ג שגרושה זונה וחללה באו לאוין כפולים בכהן גדול, מ"מ אין מלקין לכהן גדול שתי מלקיות משום כהן גדול ומשום כהן הדיוט, כי הלאוים הנוספים בכהן גדול באו לתשלום דין, כמבואר בספר המצוות כאן ועיין תוס' נזיר מ"ט ע"ב ד"ה על כל, כתבו שם לר' עקיבא דהתורה כתבה עוד לאו בכהן גדול לעבור עליו בשני לאוין וסיימו בצ"ע, נראה מדבריהם דאפשר דלוקין שתי מלקיות, ואפשר לדבריהם גם בגרושה וזונה וחללה לוקה כהן גדול שתי מלקיות, וצ"ע. (מנחת חינוך מצוה רעא אות ד)

⁵⁰ ולוקה על לאוי דכהן גדול משום שקודם שנעשה כהן גדול היה כהן הדיוט ולא דוקא משום שיש בכלל כהן גדול כהן הדיוט (ערוך לנר מכות כ ע"א ד"ה ואין)

⁵¹ רמב"ם שם הלכה ט

הלכות הדף היומי

מסכת גידושין

**ז. נזיר שהיה שותה יין כל היום כולו אינו חייב אלא אחת
אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל
אחת ואחת**

כבר התבאר במסכת נזיר דף נב. שניזיר⁵² שהיה שותה ביין כל היום כולו
אף על פי שהוא חייב לשמים על כל רביעית ורביעית, אינו לוקה אלא אחת
משום יין, ואחת דלא יחל דברו,

ואם התרו בו על כל רביעית ורביעית, ואמרו לו "אל תשתה אל תשתה"
והוא שותה, חייב על כל אחד ואחד.

**ח. אין איסור חל על איסור ... איסור מוסיף אית ליה ...
האוכל ביום הכפורים פטור דאי רבנן הא אמרי
איסור חל על איסור**

כבר ביארנו⁵³ שאין איסור חל על איסור, אלא אם היו שני האיסורים באין
כאחת, או שהיה איסור מוסיף⁵⁴, או איסור כולל, לפיכך יש אוכל כזית אחד
ולוקה עליו חמש מלקיות, והוא שהתרו בו בחמשה איסורין שנתקבצו בו⁵⁵,
כיצד כגון טמא שאכל כזית חלב שנותר מן המוקדשים ביום הכפורים לוקה
משום אוכל חלב, ומשום אוכל נותר, ומשום אוכל ביום הכפורים, ומשום
טמא שאכל קדש, ומשום שנהנה מן הקדש ומעל.

⁵² רמב"ם נזירות פרק ה הלכה י

⁵³ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק יד הלכה יח

⁵⁴ עי' במ"מ הל' מאכלות אסורות פ"ד ה"ב ופרק ט' ה"ו ועיין שם פ"ד ה"ח ובמפרשים שם. עי' לח"מ הל'
מאכלות אסורות פ"ז ה"ב

⁵⁵ ואם היה אוכל אכילה גדולה והתרו בו בכל השמות הללו לוקה חמש מלקיות על כל כזית וכזית ואם התרו
בו סתם ואמרו לא תאכל דבר זה שאתה עובר חמשה לאוין אין זו התראה אלא כך צריך להתרות בו לא
תאכל דבר זה שאתה עובר משום טמא שאכל את הקדשים ומשום אוכל חלב ומשום נותר ואתה נהנה מן
הקדש ואוכל ביוה"כ שצריך המתרה לפרש מאי שם הוא עובר והכי משמע מלשון רבינו שכתב והוא שהתרו
בו משום חמשה איסורין שנתקבצו בו. רדב"ז שם

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

ט. ישראל הבא על אחותו זונה משוי לה חללה ... לא משוי לה ... אין חללה אלא מאיסור כהונה ... כהן הבא על אחותו

כהן שבא על אחת מהעריות, או על אחת מחייבי לאוין השוין בכל, ונתעברה מביאה ראשונה⁵⁶, אין הולד חלל⁵⁷, אבל עשאה זונה.

ואם חזר⁵⁸ ובא עליה, הוא או כהן אחר, נעשית חללה וזרעו ממנה חללים⁵⁹.

לפיכך כהן⁶⁰ שבא על זקוקה ליבם, ונתעברה מביאה ראשונה הולד כשר, לפי שאינה מאיסורי כהונה, ונעשית זונה, חזר ובא עליה ביאה שנייה נתעברה וילדה, היא חללה וולדה חלל, לפי שהוא מאיסורי כהונה⁶¹.

⁵⁶ ועיין ריטב"א קידושין עז ע"ב שהקשה "וב"ת ואמאי והא בהעראה בעלמא נעשית זונה כדאיתא ביבמות וביון דכן כי גמר ביאתו הויא כפסולי כהונה ונעשית חללה. הא לא קשיא לפום מאי דכתיבנא בפ"ק דכי אמרי' דהעראה שמה ביאה ומחייב כשפירש ולא גמר ביאתו אבל כשגמר ביאתו דעתו על גמר ביאה הלכך בגמר ביאה הויא זונה" ועיין בשמ"ק וברשב"א כתובות ל ע"א שכתבו סברא אחרת דחדא ביאה לא פלגינן שתאסור שני איסורין וכ"כ רע"א כאן בשו"ע אות ו

⁵⁷ והנה אם הבן ממזר, כגון שבא אביו על חייבי כריתות או על ממזרת, בפשימות נראה דאף שהוא ממזר מ"מ כהן הוא, כדקיימא לן [יבמות כ"ב ע"ב] דממזר בנו לכל דבר. וכן הוא בשו"ע אהע"ז סי' ז' סי"ד כהן שבא על אחת מהעריות ונתעברה מביאה ראשונה אין הולד חלל, ואם חזר וכו', דאין חלל אלא מפסולי כהונה. אך הדרישה [במזר שם באות ז'] והב"ח [ד"ה איזהו] והחלקת מחוקק [ס"ק כ"ד] והבית שמואל [ס"ק ל"ז] כתבו דאין נפקא מינה לדין דין זה, דמאחר דהולד ממזר הוא גרע מחלל, רק דנפקא מינה דמתרין בו אם היא בת משום ממזרת ולא משום חללה, נראה מדבריהם דממזר אינו כהן כלל. וכן נראה מדברי הרב המגיד בר"מ שם הל' שכתב, דרבינו לא יצא לצייר דין זה לענין הכשר רק ביבמה לשוק, דאי בשאר עריות הולד פסול, נראה מדבריו דפסול לכהונה דהיינו דאינו כהן כלל, ומותר ליטמא למתים דדינו כחלל לכל דבר וגרע מינה. ומ"מ אף שכולם הסכימו לזה לא ידעתי מנין הוציאו לזה, כיון דממזר כישראל לכל דבר והוא בנו לכל דבר מהיכי תיתי לא יהיה עליו דין כהן. שוב האיר השי"ת את עיני, ומצאתי בספר בית מאיר תפס בזה לדבר פשוט דאי אפשר להיות כהן וממזר ויאכל בתרומה, וכתב דהרשב"א בתשובותיו כתב כן להוציא מדעת השואל שוב ראיתי להט"ז סי' ז' [סקי"ד] שהקשה על השו"ע שכתב בבא על העריות דאין הולד חלל, ותיפוק ליה דהוה ליה ממזר, וכתב דנפקא מינה לענין אכילת תרומה, ולענין טומאת מת יש ספק בממזר כהן ע"ש, נראה דספוקי מספקא ליה האי מילתא, ולא פשיטא ליה כדעת שאר אחרונים הנ"ל. ומצאתי בספר גינת ורדים מהפמ"ג [בסוף הפתיחה ד"ה עוד אבאר] כתב כאן דאינו כהן אם הוא ממזר. מנחת חינוך מצוה רסד אות יא.

⁵⁸ שם ה"ה ושו"ע סעי' יד

⁵⁹ ובעריות היא גם ממזרת ונ"מ שאם התרו בה משום חללה חייב (באר היטב ס"ק מה בשם האחרונים ולכאורה יש נ"מ בספק דספק ממזר מותר מן התורה ואסור מדבריהם משא"כ באיסור חללות שיהיה אסור מדין ספק דאורייתא לחומרא

⁶⁰ רמב"ם שם

⁶¹ בגמ' יבמות דף מה ע"א אמרינן "עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל וכו' רבי יהושע בן לוי אומר הולד מקולקל למאן אילימא לקהל הא אמר רבי יהושע הולד כשר אלא לכהונה דכולהו אמוראי דמכשרי מודו שהולד פגום לכהונה מק"ו מאלמנה מה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

בכל אינו דין שבנה פגום" ופירש"י שבנה פגום – בנה פגום לאו דוקא דהא פשיטא בן העובדת כוכבים לאו כהן הוא ואי משום דלא ישא כהנת כיון דמותר בישראלית מותר נמי בכהנת שאין קדושה בנשים דאפילו כשרות מותרות לפסולים דקיימא לן (קדושין דף עג) לא הוזהרו כשרות מלינשא לפסולים אלא משום בתה נקט דאם תלד בת פסולה לכהונה" ופסק בן בשו"ע סעי' יז והקשה בעצי ארוזים סי' ד סוס"ק ה אמאי פשיטא ליה להשו"ע שמביאה ראשונה הולד מותר לכהונה הא ק"ו זה שייך נמי בכל חייבי לאוין דנימא מה אלמנה שאין איסורה שוה בכל בנה פגום לכהונה חייבי לאוין שאיסורן שוה בכל כ"ש שבנה פגום ומה שהרמב"ם פסק שאין בנה פגום הוא משום דלא ס"ל ק"ו זה שהרי גבי עבד ונכרי פסק שאין בנה פגום והביא שב"כ בטור גבי הבא על יבמה לשוק שבנה פגום ובב"י הגיה שאין בנה פגום ובעיקר צריך להיות כגירסא הראשונה בטור וכ"כ הבית משה ס"ק לג ועיין בחת"ס אבהע"ז ח"ב סי' קכה מה שיישב קושייתם ועיין חזו"א אבהע"ז סי' מט ובס"ק יט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>